

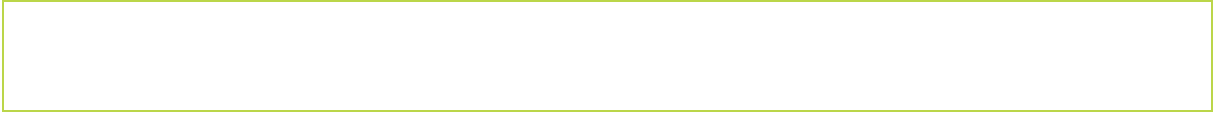
Smernice

o nekaterih vidikih zahtev glede ustreznosti in obliki rednega poročila za dejavnosti upravljanja portfeljev iz uredbe o trgih kriptosredstev (MiCA)

Kazalo

1	Področje uporabe	5
2	Sklicevanje na pravne vire, kratice in opredelitev pojmov	6
2.1	Sklicevanje na pravne vire	6
2.2	Kratice	6
2.3	Opredelitev pojmov	6
3	Namen	7
4	Obveznosti glede skladnosti in poročanja	8
4.1	Vloga teh smernic	8
4.2	Zahteve glede poročanja	8
5	Smernice o nekaterih vidikih zahtev glede ustreznosti iz uredbe MiCA	9
5.1	Informacije za stranke o namenu ocene ustreznosti in njenem obsegu (smernica 1) ..	9
5.2	Ureditve, potrebne za razumevanje strank (smernica 2)	10
5.3	Obseg informacij, ki jih je treba pridobiti od strank (sorazmernost) (smernica 3) ..	13
5.4	Zanesljivost informacij o stranki (smernica 4)	17
5.5	Posodabljanje informacij o strankah (smernica 5)	19
5.6	Informacije o strankah za pravne subjekte ali skupine (smernica 6)	21
5.7	Ureditve, potrebne za razumevanje kriptosredstev (smernica 7)	23
5.8	Ureditve, potrebne za zagotovitev ustreznosti kriptosredstev ali storitev v zvezi s kriptosredstvi (smernica 8)	24
5.9	Stroški in kompleksnost enakovrednih produktov (smernica 9)	27
5.10	Stroški in koristi zamenjave naložb (smernica 10)	28
5.11	Usposobljenost osebja (smernica 11)	29
6	Smernice o obliki rednega poročila za upravljanje portfeljev kriptosredstev	31
6.1	Trajni nosilec podatkov (smernica 1)	31
6.2	Dostop do spletnega sistema (smernica 2)	31
6.3	Vsebina rednega poročila (smernica 3)	32

1 Področje uporabe

Kdo?

1. Te smernice so namenjene pristojnim organom in ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi, kot so opredeljeni v členu 3(1), točka 15, uredbe MiCA, kadar svetujejo o kriptosredstvih oziroma upravljajo portfelje kriptosredstev.

Kaj?

2. Te smernice se uporabljajo v zvezi z:
  - (i) zahtevami glede ustreznosti iz člena 81(1), (7), (8), (10), (11) in (12) uredbe MiCA ter
  - (ii) zahtevami glede oblike rednega poročila, ki ga morajo v skladu s členom 81(14) uredbe MiCA predložiti ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki upravljajo portfelje kriptosredstev.

Kdaj?

3. Te smernice se začnejo uporabljati 60 koledarskih dni po datumu njihove objave v vseh uradnih jezikih EU na spletnem mestu organa ESMA.

2 Sklicevanje na pravne vire, kratice in opredelitev pojmov

2.1 Sklicevanje na pravne vire

Uredba ESMA Uredba (EU) št. 1095/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/77/ES¹

Uredba MiCA Uredba (EU) 2023/1114 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 2023 o trgih kriptosredstev in spremembi uredb (EU) št. 1093/2010 in (EU) št. 1095/2010 ter direktiv 2013/36/EU in (EU) 2019/1937²

2.2 Kratice

ESFS	Evropski sistem finančnega nadzora
ESMA	Evropski organ za vrednostne papirje in trge
EU	Evropska unija

2.3 Opredelitev pojmov

Ocena ustreznosti Celoten postopek zbiranja informacij o stranki in naknadna ocena ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi, da je določeno kriptosredstvo ustrezno za stranko, tudi na podlagi dobrega razumevanja kriptosredstev, ki ga ima ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi, da jih lahko priporoči ali vanje vlaga v imenu stranke.

Robotsko svetovanje Zagotavljanje svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev (v celoti ali delno) z avtomatiziranim ali delno avtomatiziranim sistemom, ki se uporablja kot orodje za neposreden stik s strankami.

---

¹ UL L 331, 15.12.2010, str. 84.

² UL L 150, 9.6.2023, str. 40.

3 Namen

4. Te smernice temeljijo na členu 81(15) uredbe MiCA in členu 16(1) uredbe ESMA. Njihov namen je vzpostaviti dosledne, uspešne in učinkovite nadzorniške prakse v okviru Evropskega sistema finančnega nadzora (ESFS) ter zagotoviti skupno, enotno in usklajeno uporabo člena 81(1), (7), (8), (10), (11), (12) in (14) uredbe MiCA, kot je ustrezno.
5. Njihov cilj je zlasti doseči večje zблиževanje pri uporabi zahtev iz uredbe MiCA glede ustreznosti in oblike rednih poročil, ki jih morajo predložiti ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki upravljajo portfelje kriptosredstev, ter pri nadzorniških pristopih v zvezi z njimi.
6. Organ ESMA pričakuje, da se bo z opredelitvijo številnih pomembnih vprašanj, ki so predstavljena v spodnjih smernicah in bodo pripomogla k temu, da bodo ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi upoštevali regulativne standarde, ustrezno okrepilo varstvo vlagateljev.

4 Obveznosti glede skladnosti in poročanja

4.1 Vloga teh smernic

7. V skladu s členom 16(3) uredbe ESMA si morajo pristojni organi in udeleženci na finančnem trgu na vsak način prizadevati za upoštevanje teh smernic.
8. Pristojni organi, ki so jim te smernice namenjene, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje nacionalne pravne in/ali nadzorne okvire, tudi kadar so posamezne smernice namenjene predvsem udeležencem na finančnem trgu. V tem primeru bi morali pristojni organi s svojim nadzorom zagotoviti, da udeleženci na finančnem trgu upoštevajo smernice.

4.2 Zahteve glede poročanja

9. Pristojni organi, ki so jim te smernice namenjene, morajo v dveh mesecih od datuma njihove objave v vseh uradnih jezikih EU na spletnem mestu organa ESMA navedeni organ obvestiti, ali (i) upoštevajo smernice, (ii) ne upoštevajo smernic, vendar jih nameravajo upoštevati, ali (iii) ne upoštevajo smernic in jih tudi ne nameravajo upoštevati.
10. V primeru neupoštevanja morajo pristojni organi v dveh mesecih od datuma objave smernic v vseh uradnih jezikih EU na spletnem mestu organa ESMA organ ESMA obvestiti še o razlogih za neupoštevanje.
11. Obrazec za pošiljanje obvestil je na voljo na spletnem mestu organa ESMA. Izpolnjeni obrazec se pošlje organu ESMA.
12. Udeležencem na finančnem trgu ni treba sporočiti, ali upoštevajo te smernice.

5 Smernice o nekaterih vidikih zahtev glede ustreznosti iz uredbe MiCA

5.1 Informacije za stranke o namenu ocene ustreznosti in njenem obsegu (smernica 1)

Upoštevena zakonodaja: člen 66(1) in (2) ter člen 81(1), (8), (10) in (11) uredbe MiCA.

13. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali svoje stranke jasno in preprosto obvestiti o oceni ustreznosti in njenem namenu, ki je ponudniku storitev v zvezi s kriptosredstvi omogočiti, da deluje v najboljšem interesu stranke. To bi moralo vključevati jasno pojasnilo, da je ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi odgovoren za izvedbo ocene, tako da stranke razumejo (i) razlog, zakaj se od njih zahteva predložitev nekaterih informacij, (ii) pomembnost tega, da so take informacije posodobljene, točne in popolne, ter (iii) da brez takih informacij ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi ne bo priporočil kriptosredstev ali storitev v zvezi s kriptosredstvi niti ne bo začel upravljati portfelja kriptosredstev. Takšne informacije se lahko predložijo v standardizirani obliki.
14. Informacije o oceni ustreznosti bi morale strankam pomagati razumeti namen zahtev. Spodbuditi bi jih morale, da predložijo posodobljene, točne in zadostne informacije o svojem znanju, izkušnjah, naložbenih ciljih (vključno z njihovim dovoljenim tveganjem) in finančnem položaju (vključno z njihovo zmožnostjo kritja izgub). Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali svoje stranke opozoriti, da je pomembno zbrati popolne in točne informacije, da bodo lahko priporočili primerna kriptosredstva ali storitve v zvezi s kriptosredstvi. Brez teh informacij ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi ne morejo svetovati o kriptosredstvih ali upravljati portfeljev kriptosredstev.
15. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi se mora sam odločiti, kako bo svoje stranke obvestil o oceni ustreznosti. Vendar pa bi moral uporabljen način obveščanja zagotavljati možnost preverjanja, ali so bile informacije zagotovljene.
16. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi ne bi smeli ustvarjati dvoumnosti ali zmede glede svoje odgovornosti v postopku ocenjevanja ustreznosti storitev v zvezi s kriptosredstvi ali kriptosredstev. Zlasti bi se morali izogibati navajanju ali dajanju vtisa, da je stranka tista, ki odloča o ustreznosti naložbe ali storitve oziroma izbira, katera kriptosredstva ali storitve v zvezi s kriptosredstvi ustrezajo njenemu profilu tveganja. Izogibati bi se na primer morali temu, da stranko obvestijo, da je določeno kriptosredstvo tisto, ki ga je stranka izbrala kot ustrezno, ali da od nje zahtevajo potrditev, da sta kriptosredstvo ali storitev v zvezi s kriptosredstvi ustrezna.
17. Morebitne izjave o omejitvi odgovornosti (ali druge podobne vrste izjav), katerih namen je omejiti odgovornost ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi za oceno ustreznosti, ne bi nikakor vplivale na opis značilnosti storitve v zvezi s kriptosredstvi, ki se v praksi zagotavlja strankam, ali na oceno skladnosti ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi z ustreznimi zahtevami. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi na primer pri zbiranju informacij o strankah, potrebnih za izvedbo ocene ustreznosti (na primer o njihovem

naložbenem obdobju/obdobju posedovanja ali informacij, povezanih z dovoljenim tveganjem), ne bi smeli izjaviti, da ne ocenjujejo ustreznosti.

18. Za odpravo morebitnega pomanjkljivega razumevanja strank glede storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki se zagotavljajo z robotskim svetovanjem, bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi strankam poleg drugih zahtevanih informacij zagotoviti naslednje:
  - zelo jasno pojasnilo natančne stopnje in obsega človeške vključenosti ter ali lahko stranka zaprosi za človeško posredovanje in kako lahko to stori;
  - pojasnilo, da bodo odgovori strank neposredno vplivali na določanje ustreznosti naložbenih odločitev, priporočenih ali sprejetih v njihovem imenu;
  - opis virov informacij, uporabljenih za oblikovanje naložbenih nasvetov ali zagotovitev storitve upravljanja portfeljev (npr. če se uporablja spletni vprašalnik, bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi pojasniti, da so lahko odgovori na vprašalnik edina podlaga za robotsko svetovanje, oziroma ali ima ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi dostop do drugih informacij ali računov stranke);
  - pojasnilo, kako in kdaj bodo informacije o stranki posodobljene, kar zadeva njen položaj, osebne okoliščine itd.
19. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali tudi skrbno preučiti, ali so njihova razkritja zasnovana tako, da so učinkovita (npr. razkritja so dana na voljo neposredno strankam in niso skrita ali nerazumljiva). Za ponudnike storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki zagotavljajo robotsko svetovanje, lahko to vključuje zlasti:
  - poudarjanje ustreznih informacij (npr. z uporabo oblikovnih elementov, kot so pojavna okna);
  - razmislek o tem, ali naj se nekatere informacije dopolnijo z interaktivnim besedilom (npr. z uporabo oblikovnih elementov, kot so zaslonski namigi) ali drugimi sredstvi za zagotavljanje dodatnih podrobnosti strankam, ki želijo več informacij (npr. s posebnim razdelkom s pogosto zastavljenimi vprašanji).

5.2 Ureditve, potrebne za razumevanje strank (smernica 2)

Upoštevana zakonodaja: člen 81(1), (8) in (10) uredbe MiCA.

20. Kadar ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zbirajo informacije, potrebne za izvedbo ocene ustreznosti za posamezno stranko, bi morali zagotoviti, da so vprašanja, ki jih postavijo strankam, dovolj specifična, da jih bodo verjetno pravilno razumele, da upoštevajo elemente, predstavljene v smernici 3, in da je vsaka metoda, ki se uporablja za zbiranje informacij, zasnovana tako, da se pridobijo informacije, potrebne za oceno ustreznosti.
21. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali zagotoviti, da se informacije, zbrane o njihovih strankah, ocenjujejo dosledno, neodvisno od uporabljenega načina za zbiranje takšnih informacij.

22. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi lahko na primer uporabili vprašalnike (zlasti v digitalni obliki), ki so jih izpolnile njihove stranke, informacije, zbrane med razgovori z njimi, ali druge informacije, ki so že zbrane v okviru obstoječega razmerja med ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi in stranko. Neplačevanje drugih obveznosti bi lahko na primer kazalo na težak finančni položaj.
23. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi se morali pri oblikovanju vprašalnikov, namenjenih zbiranju informacij o strankah za izvedbo ocene ustreznosti, zavedati najpogostejših razlogov, zaradi katerih stranke morda ne bodo pravilno odgovorile na vprašalnike, in jih upoštevati. Natančneje:
- pozornost bi bilo treba nameniti jasnosti, izčrpnosti in razumljivosti vprašalnika ter se izogibati zavajajočemu, nejasnemu, nenatančnemu in preveč strokovnemu jeziku;
  - oblika bi morala biti skrbno dodelana in ne bi smela vplivati na strankine izbire (pisava, razmik med vrsticami itd.);
  - izogibati bi se bilo treba zastavljanju preširokih vprašanj (zbiranje informacij o različnih elementih z enim vprašanjem, zlasti pri ocenjevanju znanja in izkušenj ter dovoljenega tveganja);
  - ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali skrbno razmisliti, v kakšnem zaporedju bodo zastavili vprašanja, da bodo učinkovito zbrali informacije;
  - za zagotovitev, da bodo zbrane vse potrebne informacije, v vprašalnikih načeloma ne bi smelo biti možnosti, da se na vprašanja ne odgovori (zlasti pri zbiranju informacij o finančnem položaju stranke).
24. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali tudi sprejeti razumne ukrepe za oceno strankinega razumevanja naložbenega tveganja ter razmerja med tveganjem in donosom naložb, saj je to ključnega pomena za to, da lahko ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi pri izvajanju ocene ustreznosti ravnajo v skladu z najboljšim interesom stranke. Pri predstavitvi vprašanj v zvezi s tem bi morali strankam jasno in preprosto pojasniti, da bodo z odgovorom nanje pomagale oceniti, kakšen je njihov odnos do tveganja (profil tveganja) in torej, ali so storitve v zvezi s kriptosredstvi ali kriptosredstva ustrezni zanje (ter, če so primerni, katere vrste in tveganja so povezani z njimi).
25. Informacije, potrebne za izvedbo ocene ustreznosti, vključujejo različne elemente, ki lahko vplivajo na primer na analizo finančnega položaja stranke (vključno z njeno zmožnostjo kritja izgub) ali naložbenih ciljev (vključno z njenim dovoljenim tveganjem). Primeri takih elementov so:
- strankin zakonski stan (zlasti pravna sposobnost stranke, da vloži sredstva, ki so morda tudi last zakonskega partnerja);

- družinski položaj (spremembe družinskega položaja stranke lahko vplivajo na njen finančni položaj, npr. rojstvo otroka ali začetek šolanja otroka na univerzi);
  - starost (ki je pomembna predvsem za zagotovitev pravilne ocene naložbenih ciljev in zlasti ravni finančnega tveganja, ki ga je stranka pripravljena prevzeti, ter obdobja posedovanja/naložbenega obdobja, ki označuje pripravljenost za posedovanje naložbe za določeno obdobje);
  - zaposlitveni položaj (stopnja varnosti delovnega mesta ali skorajšnja upokojitvev stranke lahko vplivata na njen finančni položaj ali naložbene cilje);
  - potreba po likvidnosti pri določenih naložbah ali potreba po financiranju prihodnje finančne obveznosti (npr. nakup nepremičnine, šolnine).
26. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali pri določanju, katere informacije so potrebne, upoštevati vpliv, ki bi ga lahko na oceno ustreznosti imela vsaka pomembna sprememba v zvezi s temi informacijami.
27. Organ ESMA kot dobro prakso priporoča, naj ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi pri zbiranju informacij o naložbenih ciljih stranke upoštevajo tudi nefinančne elemente in – poleg elementov iz odstavka 25 – zberejo informacije o odnosu stranke glede okoljskih, socialnih in upravljaljskih dejavnikov, da bi jih lahko upoštevali pri oceni ustreznosti.
28. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali sprejeti vse razumne ukrepe, da bi lahko zadostno ocenili, kako njihove stranke razumejo glavne značilnosti in tveganja, povezana z vrstami produktov v ponudbi ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi. Za pravilno oceno znanja in izkušenj stranke je zlasti pomembno, da ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejmejo mehanizme, s katerimi bi se izognili neupravičenemu zanašanju na strankino samooceno in zagotovili doslednost odgovorov, ki jih navede stranka³. Informacije, ki jih ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zberejo o znanju in izkušnjah stranke, bi bilo treba v celoti upoštevati pri splošni oceni njenega razumevanja produktov in storitev ter tveganj, povezanih s priporočenimi posli ali upravljanjem njenega portfelja.
29. Pomembno je tudi, da ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi ocenijo strankino razumevanje osnovnih finančnih pojmov, kot sta naložbeno tveganje (vključno s tveganjem koncentracije) ter razmerje med tveganjem in donosom naložbe. V ta namen bi morali razmisliti o uporabi nazornih in razumljivih primerov ravni izgube/donosa, ki lahko nastanejo glede na stopnjo prevzetega tveganja, in oceniti odziv stranke na take scenarije.
30. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali v okviru ocene znanja in izkušenj stranke zagotoviti, da stranka konkretno razume kriptosredstva in zlasti tveganja,

---

³ Glej smernico 4.

povezana z uporabo tehnologije razpršene evidence (na primer kibernetška kraja, vdori, izguba ali uničenje zasebnih ključev), na kateri temeljijo kriptosredstva.

31. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali svoje vprašalnike oblikovati tako, da bodo lahko zbrali potrebne informacije o svoji stranki. To je zlasti pomembno za ponudnike storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki zagotavljajo storitve robotskega svetovanja, saj je človeška interakcija v tem primeru omejena. Za zagotovitev skladnosti z zahtevami v zvezi s to oceno bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi upoštevati dejavnike, kot so:
- ali informacije, zbrane s spletnim vprašalnikom, ponudniku storitev v zvezi s kriptosredstvi omogočajo ugotovitev, da je zagotovljeno svetovanje ustrezno za njegove stranke glede na njihovo znanje in izkušnje, finančni položaj ter naložbene cilje in potrebe;
  - ali so vprašanja v vprašalniku dovolj jasna in/ali je vprašalnik zasnovan tako, da strankam po potrebi zagotavlja dodatna pojasnila ali primere (npr. z uporabo oblikovnih elementov, kot so zaslonski namigi ali pojavna okna);
  - ali je strankam med izpolnjevanjem spletnega vprašalnika na voljo določena vrsta človeške interakcije (vključno z interakcijo na daljavo po elektronski pošti ali mobilnih telefonih);
  - ali so bili sprejeti ukrepi za obravnavanje protislovnih odgovorov strank (kot je vključitev oblikovnih elementov v vprašalnik za opozarjanje strank, kadar se zdi, da si njihovi odgovori nasprotujejo, in predlaganje strankam, naj ponovno razmislijo o takih odgovorih, ali uvedba sistemov za samodejno označevanje očitno protislovnih informacij, ki jih je predložila stranka, za revizijo ali nadaljnje ukrepanje ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi).

5.3 Obseg informacij, ki jih je treba pridobiti od strank (sorazmernost) (smernica 3)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(1), (8) in (10) uredbe MiCA

32. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi morajo pred svetovanjem o kriptosredstvih ali upravljanjem portfeljev kriptosredstev zbrati vse „potrebne informacije“⁴ o strankinem znanju in izkušnjah, finančnem položaju, naložbenih ciljih in njihovem osnovnem razumevanju tveganj, povezanih z nakupom kriptosredstev, pri čemer ustrezno upoštevajo naravo in obseg opravljene storitve. Obseg „potrebni“ informacij se lahko razlikuje, ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi pa bi morali obseg informacij, ki jih je treba pridobiti od strank, določiti glede na vse značilnosti svetovanja o kriptosredstvih ali

---

⁴ „Potrebne informacije“ bi bilo treba razumeti kot informacije, ki jih morajo ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zbrati, da bi izpolnili zahteve glede ustreznosti iz uredbe MiCA.

upravljanja portfeljev kriptosredstev, ki ga bodo zagotovili tem strankam. Zlasti bi morali upoštevati značilnosti svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev, ki ga je treba zagotoviti, vrsto in značilnosti kriptosredstev, ki so predmet svetovanja, ter značilnosti strank.

33. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali pri določanju, katere informacije so „potrebne“ v zvezi s strankinim znanjem in izkušnjami, finančnim položajem, naložbenimi cilji in njenim osnovnim razumevanjem tveganj, povezanih z nakupom kriptosredstev, upoštevati:
- vrsto kriptosredstev ali poslov ali storitev, ki jih ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi lahko priporoči ali sklene (vključno s kompleksnostjo in stopnjo tveganja);
  - naravo in obseg storitve, ki jo ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi lahko zagotovi;
  - potrebe in okoliščine stranke;
  - značilnosti stranke (npr. njeno raven razgledanosti, znanje o naložbah (tudi v zvezi s kriptosredstvi), finančni položaj itd.).
34. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali zagotoviti, da informacije v zvezi z znanjem in izkušnjami stranke ali potencialne stranke na področju naložb, vključno s kriptosredstvi, vključujejo spodaj navedene elemente, in sicer v obsegu, primernem glede na vrsto stranke, naravo in obseg storitve, ki bo zagotovljena, ter vrsto predvidenega kriptosredstva ali posla, vključno z njegovo kompleksnostjo in povezanimi tveganji:
- vrste storitev, poslov in finančnih produktov, s katerimi je stranka seznanjena;
  - ali stranka razume tehnologijo razpršene evidence, na kateri temeljijo kriptosredstva, in z njo povezana tveganja, kot je tveganje prenosa kriptosredstev v napačno denarnico ali na napačen naslov ali tveganje vdora;
  - naravo, obseg in pogostost strankinih poslov, vključno s kriptosredstvi, ter obdobje, v katerem so bili izvedeni;
  - stopnjo izobrazbe in poklic ali nekdanji poklic stranke ali potencialne stranke.
35. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi se pri ocenjevanju strankinega poznavanja kriptosredstev ali določene vrste kriptosredstev ne bi smeli zanašati le na zgodovino poslov te stranke, temveč bi morali zagotoviti, da stranka razume produkt.
36. Čeprav se lahko obseg informacij, ki jih je treba zbrati, razlikuje, pa je standard za zagotovitev, da sta priporočilo ali naložba v imenu stranke zanjo ustrezna, vedno isti. Uredba MiCA ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi dovoljuje, da zberejo tako

podrobne in sorazmerne informacije, kot so ustrezne za produkte in storitve, ki jih ponujajo ali v zvezi s katerimi stranka zahteva posebno svetovanje o kriptosredstvih ali upravljanje portfeljev kriptosredstev. Ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi ne dovoljuje, da zaradi strank znižajo raven varstva.

37. Informacije v zvezi z naložbenimi cilji stranke ali potencialne stranke bi morale po potrebi vključevati informacije o tem, kako dolgo želi stranka posedovati naložbo, njenih preferencah glede prevzemanja tveganja, njenem profilu tveganja in namenih naložbe.
38. Pri zagotavljanju dostopa do kompleksnejših ali bolj tveganih kriptosredstev bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zbrati bolj poglobljene informacije o stranki, kot jih zbirajo pri manj kompleksnih ali tveganih produktih. Tako bodo lahko namreč ocenili sposobnost stranke, da razume in finančno krije tveganja, povezana s kriptosredstvi⁵. Organ ESMA pričakuje, da bodo ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi med drugim izvedli zanesljivo oceno znanja in izkušenj stranke, vključno na primer s tem, ali je stranka sposobna razumeti mehanizme, zaradi katerih je kriptosredstvo, ki ga priporočijo ali s katerim se trguje, „tvegano“ in po možnosti „kompleksno“, ali je stranka že trgovala s kriptosredstvi in določeno vrsto kriptosredstev (na primer s stabilnimi kovanci ali uporabniškimi žetoni), koliko časa je z njimi trgovala itd.
39. Pri nelikvidnih kriptosredstvih⁶ bi morale „potrebne informacije“, ki jih je treba zbrati, vključevati informacije o tem, kako dolgo je stranka pripravljena posedovati naložbo.
40. Informacije o finančnem položaju stranke je vedno treba zbrati, vendar pa je obseg informacij, ki jih je treba zbrati, lahko odvisen od vrste priporočenih ali dogovorjenih kriptosredstev in storitev. Ker so številna kriptosredstva zelo špekulativne naložbe, lahko na primer „potrebne informacije“, ki jih je treba zbrati, vključujejo vse spodaj navedene elemente, ki so potrebni za presojo, ali finančni položaj stranke tej omogoča vlaganje v taka kriptosredstva:
  - višino rednih in skupnih dohodkov stranke, ustvarjenih z redno ali začasno dejavnostjo, ter njihov vir (na primer dohodek iz delovnega razmerja, pokojnina, dohodek iz naložb, prihodki iz oddajanja v najem itd.);
  - sredstva stranke, vključno z likvidnimi sredstvi, naložbami in nepremičninami, ki zajemajo vse finančne naložbe, nepremičnine v lastni uporabi in naložbene nepremičnine, pokojninske sklade, gotovinske vloge itd., ki jih lahko imajo stranke. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi bi moral po potrebi zbrati tudi informacije o morebitnih pogojih, rokih, dostopu, posojilih, jamstvih in drugih omejitvah, če se uporabljajo, v zvezi z zgoraj navedenimi sredstvi;

---

⁵ Za zagotovitev, da stranke razumejo naložbeno tveganje in morebitne izgube, ki jih lahko utrpijo, bi moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi ta tveganja predstaviti čim bolj jasno in razumljivo, po možnosti z uporabo zglednih primerov obsega izgub v primeru slabe donosnosti kriptosredstev, in ob ustreznem upoštevanju člena 81(9) uredbe MiCA.

⁶ Vsak ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi mora vnaprej opredeliti, katera kriptosredstva, vključena v njegovo ponudbo vlagateljem, šteje za nelikvidna.

- redne finančne obveznosti stranke, ki vključujejo prevzete finančne obveznosti in tiste, ki jih stranka namerava prevzeti (dolгови stranke, skupni znesek zadolženosti in druge občasne obveznosti itd.).
41. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali pri določanju informacij, ki jih je treba zbrati, upoštevati tudi naravo storitve, ki naj bi jo zagotovili. To dejansko pomeni:
- kadar je treba zagotoviti svetovanje o kriptosredstvih, bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zbrati zadostne informacije, da bi lahko ocenili sposobnost stranke, da razume tveganja in naravo posameznih kriptosredstev in storitev, ki jih namerava ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi priporočiti tej stranki;
  - kadar je treba zagotoviti upravljanje portfeljev kriptosredstev, pri katerem mora ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejeti naložbene odločitve v imenu stranke, je lahko raven znanja in izkušenj, ki jih stranka potrebuje v zvezi z vsemi kriptosredstvi, ki bi lahko potencialno sestavljala portfelj, manj podrobna od ravni, ki bi jo stranka morala imeti, kadar je treba zagotoviti svetovanje o kriptosredstvih. Vendar pa bi morala stranka tudi v takih primerih razumeti vsaj splošna tveganja portfelja (vključno s tveganji, povezanimi s tehnologijo razpršene evidence) in na splošno razumeti tveganja, povezana s posamezno vrsto kriptosredstev, ki jih je mogoče vključiti v portfelj. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali zelo jasno razumeti in poznati stopnjo razumevanja kriptosredstev in naložbeni profil stranke.
42. Podobno lahko na raven podrobnosti informacij, ki se zberejo o stranki, vpliva tudi obseg storitve, ki jo zahteva stranka. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali na primer zbrati več informacij o strankah, ki želijo svetovanje za svoj celoten finančni portfelj, kot o strankah, ki želijo posebno svetovanje o tem, kako vložiti določen znesek denarja, ki predstavlja razmeroma majhen del njihovega celotnega portfelja.
43. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali pri določanju informacij, ki jih je treba zbrati, upoštevati tudi vrsto stranke. Običajno je za potencialno ranljive stranke (kot so starejši ljudje) ali neizkušene stranke, ki prvič zaprosijo za svetovanje o kriptosredstvih ali storitve upravljanja portfeljev kriptosredstev, treba zbrati bolj poglobljene informacije.
44. Informacije, ki jih je treba zbrati, so odvisne tudi od potreb stranke in njenih okoliščin. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi bo na primer verjetno potreboval podrobnejše informacije o finančnem položaju stranke, če ima stranka več naložbenih ciljev in/ali dolgoročne naložbene cilje, kot če stranka želi zgolj kratkoročno naložbo.
45. Informacije o finančnem položaju stranke vključujejo informacije o njenih naložbah (v kriptosredstva in druge produkte). To pomeni, da se od ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi pričakuje, da bodo imeli informacije o finančnih naložbah stranke, ki jih ima pri ponudniku storitev v zvezi s kriptosredstvi, in sicer za vsako kriptosredstvo posebej. Glede na obseg svetovanja bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi stranke tudi spodbujati, naj razkrijejo podrobnosti o naložbah, ki jih imajo pri drugih ponudnikih

storitev v zvezi s kriptosredstvi, ali finančnih naložbah, ki jih imajo pri finančnih institucijah, po možnosti tudi za vsak produkt posebej.

5.4 Zanesljivost informacij o stranki (smernica 4)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(1) in (10) uredbe MiCA.

46. Od strank se pričakuje, da bodo zagotovile pravilne, posodobljene in popolne informacije, potrebne za oceno ustreznosti. Vendar bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejeti vse razumne ukrepe in imeti ustrezna orodja za zagotovitev, da so informacije, zbrane o njihovih strankah, zanesljive, točne in dosledne, ne da bi se neupravičeno zanašali na samooceno strank. To bi med drugim morale vključevati:
- zagotavljanje, da se stranke zavedajo pomembnosti predložitve točnih in posodobljenih informacij;
  - zagotavljanje, da vsa orodja, kot so orodja za oceno profila tveganja ali orodja za oceno znanja in izkušenj stranke, ki se uporabljajo v postopku ocenjevanja ustreznosti, ustrezajo namenu in so ustrezno zasnovana za uporabo pri njihovih strankah, pri čemer se vse omejitve opredelijo in aktivno obvladujejo med postopkom ocenjevanja ustreznosti;
  - zagotavljanje, da bodo stranke verjetno razumele vprašanja, uporabljena v postopku, da vprašanja natančno odražajo strankine cilje in potrebe ter zajemajo informacije, ki so potrebne za razumevanje ocene ustreznosti, in
  - sprejetje ustreznih ukrepov za zagotovitev doslednosti informacij strank, kot je preverjanje, ali so v informacijah, ki so jih predložile stranke, očitne netočnosti.
47. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi so še naprej odgovorni za to, da zberejo potrebne informacije za izvedbo ocene ustreznosti. Pri tem se nobena pogodba, ki jo podpiše stranka, ali razkritje, ki ga izvede ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi, katerih cilj je omejiti odgovornost ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi glede ocene ustreznosti, ne štejeta za skladna z ustreznimi zahtevami iz uredbe MiCA.
48. Da se prepreči neupravičeno zanašanje na samooceno stranke, bi bilo treba vsako samoovrednotenje uravnotežiti z dejanskimi informacijami, zbranimi na podlagi objektivnih meril. Na primer:
- namesto da ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi stranko vpraša, ali razume pojma „razmerje med tveganjem in donosom naložbe“ in „razpršitev tveganj“, bi ji moral predstaviti nekaj praktičnih primerov, ki se lahko pojavijo v praksi, na primer z uporabo grafov ali pozitivnih in negativnih scenarijev, ki temeljijo na razumnih predpostavkah;

- namesto da ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi vpraša, ali ima stranka zadostno znanje o glavnih značilnostih in tveganjih določenih vrst kriptosredstev, bi moral na primer postaviti vprašanja, katerih namen je oceniti dejansko znanje stranke o določenih vrstah kriptosredstev, na primer tako, da stranki postavi vprašanja z več možnostmi izbire, na katera mora stranka pravilno odgovoriti;
  - namesto da ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi stranko vpraša, ali meni, da je dovolj izkušena za vlaganje v določena kriptosredstva, bi jo moral vprašati, katere vrste kriptosredstev pozna ter koliko časa in kako pogosto trguje z njimi;
  - namesto da ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi stranko vpraša, ali meni, da ima dovolj sredstev za vlaganje, bi moral stranko pozvati, naj predloži dejanske informacije o svojem finančnem položaju, npr. o rednem viru dohodka in morebitnih neporavnanih obveznostih (kot so bančna posojila ali drugi dolgovi, ki lahko bistveno vplivajo na oceno strankine zmožnosti finančnega kritja morebitnih tveganj in izgub, povezanih z naložbo);
  - namesto da ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi stranko vpraša, ali prevzemanje tveganj v njej ne vzbuja neprijetnih občutkov, bi jo moral vprašati, kakšno višino izgube je pripravljena sprejeti v določenem obdobju pri posamezni naložbi ali celotnem portfelju.
49. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi bi se moral pri ocenjevanju znanja in izkušenj stranke tudi izogibati uporabi preveč splošnih vprašanj, na katera je treba odgovoriti pritrdilno ali nikalno, in/ali pristopu z zelo široko samooceno, pri katerem je treba označiti polja (ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi se morali na primer izogibati temu, da stranki predložijo seznam kriptosredstev in jo prosijo, naj označi tista, ki jih razume). Kadar ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi vnaprej vnesejo odgovore na podlagi preteklih poslov stranke s tem ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi (npr. na podlagi druge zagotovljene storitve v zvezi s kriptosredstvi), bi morali zagotoviti, da se uporabijo samo popolnoma objektivne, ustrezne in zanesljive informacije ter da ima stranka možnost, da vse vnaprej vnesene odgovore pregleda in jih po potrebi popravi in/ali dopolni, da se zagotovi točnost vseh vnaprej vnesenih informacij. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi se tudi morali vzdržati predvidevanja izkušenj strank na podlagi predpostavk.
50. Pretekle naložbe stranke v kriptosredstva same po sebi ne bi smele zadostovati za ugotovitev ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi, da ta stranka razume kriptosredstva in storitve v zvezi s kriptosredstvi (zlasti tveganja, povezana s kriptosredstvi).
51. Kadar ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi na podlagi vprašalnika ocenjujejo dovoljeno tveganje svojih strank, bi morali ne le preučiti želene značilnosti razmerja med tveganjem in donosom prihodnjih naložb, temveč upoštevati tudi strankino dožemanje tveganja. V ta namen bi lahko strankam postavili jasna vprašanja o njihovih osebnih izbirah v primeru negotovosti glede tveganja, samoocenjevanju dovoljenega tveganja pa

bi se bilo treba izogibati. Poleg tega bi lahko pri spraševanju stranke, kako bi se odzvala, če bi vrednost njenega portfelja padla, uporabili na primer grafe, določene deleže ali konkretne številke.

52. Kadar se ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zanašajo na orodja, ki naj bi jih stranke uporabile v okviru postopka ocenjevanja ustreznosti (kot so vprašalniki ali programska oprema za določanje profila tveganja), bi morali zagotoviti, da imajo ustrezne sisteme in kontrole za zagotovitev, da orodja ustrezajo namenu in dajejo zadovoljive rezultate. Tako lahko na primer programska oprema za določanje profila tveganja vključuje preverjanje skladnosti odgovorov strank za prepoznavanje protislovij med različnimi zbranimi informacijami.
53. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi tudi morali sprejeti razumne ukrepe za zmanjšanje morebitnih tveganj, povezanih z uporabo takih orodij. Morebitna tveganja lahko na primer nastanejo, če so bile stranke spodbujene k določenim odgovorom, da bi pridobile dostop do kriptosredstev ali storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki morda niso ustrezne zanje (taki odgovori namreč ne odražajo pravilno dejanskih okoliščin in potreb strank)⁷.
54. Za zagotovitev skladnosti informacij o strankah bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zbrane informacije obravnavati kot celoto. Pozorni bi morali biti na vsa pomembna protislovja med različnimi zbranimi informacijami in stopiti v stik s stranko, da odpravijo morebitne bistvene neskladnosti ali netočnosti. Taka protislovja se lahko pojavijo pri strankah, ki imajo malo znanja ali izkušenj in agresiven odnos do tveganja, ali strankah, ki so zelo previdne pri tveganjih in imajo ambiciozne naložbene cilje.
55. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali sprejeti mehanizme za obravnavanje tveganja, da so stranke morda precenile svoje znanje in izkušnje, na primer z vključitvijo vprašanj, ki bi ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi pomagala oceniti, kako stranke razumejo značilnosti in tveganja kriptosredstev na splošno in različnih vrst kriptosredstev. Takšni ukrepi so lahko še posebno pomembni v primeru robotskega svetovanja, saj je lahko tveganje, da bodo stranke precenile svoje znanje in izkušnje, večje, kadar informacije zagotovijo prek avtomatiziranega (ali delno avtomatiziranega) sistema, zlasti v primerih, ko je med strankami in zaposlenimi pri ponudniku storitev v zvezi s kriptosredstvi predvidena zelo omejena človeška interakcija ali pa ta sploh ni predvidena.

5.5 Posodabljanje informacij o strankah (smernica 5)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(1), (8), (10) in (12) uredbe MiCA.

56. Kadar je ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi v trajnem odnosu s stranko (na primer z zagotavljanjem stalnega svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev), bi moral za izvedbo ocene ustreznosti sprejeti postopke, ki opredeljujejo:

---

⁷ V zvezi s tem glej tudi odstavek 59 smernice 5, ki obravnava tveganje, da bi ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi vplivali na stranke, da bi spremenile odgovore, ki so jih predhodno navedle, ne da bi se njihov položaj dejansko spremenil.

(a) kateri del zbranih informacij o stranki je treba posodablјati in kako pogosto; (b) naēin posodablјanja in ukrepe, ki bi jih ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi moral sprejeti, ko prejme dodatne ali posodobljene informacije ali kadar stranka ne zagotovi zahtevanih informacij.

57. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali redno pregledovati informacije o strankah in tako zagotoviti, da ne postanejo oēitno zastarele, netoēne ali nepopolne. V ta namen bi morali izvajati postopke za spodbuditev strank, da posodobijo prvotno predloēene informacije, ēe se zgodijo pomembne spremembe.
58. Pogostost posodablјanja se lahko razlikuje na primer glede na profile tveganja strank in vrsto priporoēenega kriptosredstva. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi na podlagi informacij, zbranih o stranki v skladu z zahtevami glede ustreznosti, doloēi profil tveganja stranke, tj. katera vrsta storitev v zvezi s kriptosredstvi ali kriptosredstva so lahko na splošno primerna zanjo ob upoštevanju njenega znanja in izkušenj, finanēnega poloēaja (vkljuēno z njeno zmoēnostjo kritja izgub) in naloēbenih ciljev (vkljuēno z njenim dovoljenim tveganjem). Profil tveganja, ki stranki omogoēi dostop do širšega nabora bolj tveganih produktov, je na primer element, pri katerem bodo verjetno potrebne pogostejše posodobitve. Posodobitev bo morda potrebna tudi ob doloēenih dogodkih, na primer takrat, ko se stranka pribliēuje upokojitveni starosti ali se sooēa z brezposelnostjo.
59. Zaradi zahteve, da se ocena ustreznosti pregleda vsaj vsaki dve leti (v skladu s ēlenom 81(12) uredbe MiCA), bi bilo treba posodobitve izvesti vsaj vsaki dve leti in tako zagotoviti, da posodobljena ocena ustreznosti ne temelji na zastarelih informacijah o stranki. To pomeni tudi, da bi bilo treba posodobitev izvesti pred vsako novo oceno ustreznosti, ki se izvede v dvoletnem roku.
60. Za posodobitev informacij bi se lahko na primer uporabil vprašalnik za posodobitev, ki bi se poslal strankam. Ustrezni ukrepi lahko vkljuēujejo spremembo strankinega profila na podlagi zbranih posodobljenih informacij.
61. Pomembno je tudi, da ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejmejo ukrepe za zmanjšanje tveganja, da bi bila stranka nagovorjena k posodobitvi svojega profila, tako da bi bil doloēen naloēbeni produkt ali storitev, ki bi bila zanjo sicer neprimerna, videti primerna zanjo, ne da bi se njen poloēaj dejansko spremenil⁸. Kot primer dobre prakse za obravnavanje tovrstnega tveganja bi lahko ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejeli postopke, s katerimi bi pred poslom ali po njem preverili, ali je bil profil stranke posodobljen prepogosto ali zelo hitro po zadnji spremembi (zlasti ēe je ta sprememba nastala v dneh neposredno pred priporoēeno naloēbo). Takšne primere se zato napoti ali prijavi zadevnemu nadzornemu organu. Te politike in postopki so zlasti pomembni v primerih poveēanega tveganja, da bi interes ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi prišel v nasprotje z najboljšimi interesi njegovih strank, npr. kadar ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi plasira kriptosredstva pri svojih strankah. Drug pomemben

---

⁸ V zvezi s tem so pomembni tudi ukrepi, sprejeti za zagotovitev zanesljivosti informacij o strankah, kot je podrobno opisano v odstavku 46 smernice 4.

dejavnik, ki ga je treba upoštevati v zvezi s tem, je tudi vrsta interakcije s stranko (npr. telefonski pogovor v primerjavi z avtomatiziranim sistemom).

62. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali stranko obvestiti, kadar se zaradi dodatnih predloženih informacij spremeni njen profil, tako da postane bolj tvegan (in je zato zanjo morda primeren širši nabor bolj tveganih in kompleksnih kriptosredstev, kar lahko pomeni tudi večje izgube) ali, nasprotno, bolj konservativen (in je zato zanjo morda ustrezen bolj omejen nabor kriptosredstev).

5.6 Informacije o strankah za pravne subjekte ali skupine (smernica 6)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(1), (8) in (10) uredbe MiCA.

63. Kadar je stranka pravna oseba ali skupina dveh ali več fizičnih oseb ali kadar eno ali več fizičnih oseb zastopa druga fizična oseba, bi moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi predhodno vzpostaviti in izvajati politiko glede postopka in meril, ki jih je treba upoštevati, da se v takih primerih zagotovi skladnost z zahtevami glede ustreznosti iz uredbe MiCA. To vključuje določitev, (i) kdo bi moral biti predmet ocene ustreznosti, (ii) kako bi bilo treba izvesti oceno ustreznosti v praksi, vključno s tem, od koga bi bilo treba zbrati informacije o znanju in izkušnjah, finančnem položaju in naložbenih ciljih, ter (iii) kakšen vpliv bi to lahko imelo za zadevne stranke, v skladu z obstoječo politiko.
64. Kadar je stranka pravna ali fizična oseba, ki jo zastopa druga fizična oseba, bi bilo treba finančni položaj in naložbene cilje oceniti glede na finančni položaj in naložbene cilje osnovne stranke (zastopane pravne osebe ali fizične osebe) in ne zastopnika. Znanje in izkušnje, ki jih je treba oceniti, bi morali biti znanje in izkušnje zastopnika. To bi med drugim pomenilo preverjanje, ali je zastopnik dejansko – v skladu z ustrežno nacionalno zakonodajo – pooblaščen za izvajanje poslov v imenu stranke.
65. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali preučiti, ali veljavni nacionalni pravni okvir vsebuje konkretne navedbe, ki bi jih bilo treba upoštevati za izvedbo ocene ustreznosti (to bi lahko na primer veljalo, kadar je imenovanje pravnega zastopnika določeno z zakonodajo: npr. za mladoletne osebe ali osebe, ki niso sposobne odločati o sebi, ali za pravno osebo).
66. Politika bi morala jasno razlikovati med primeri, v katerih je zastopnik predviden v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo, kar lahko na primer velja pri pravnih osebah, in primeri, v katerih zastopnik ni predviden, ter se osredotočiti na te zadnje navedene primere. Kadar politika predvideva dogovore med strankami, bi bilo treba stranke jasno in pisno seznaniti z učinki, ki jih imajo lahko taki dogovori glede zaščite njihovih interesov. Ukrepe, ki jih ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejme v skladu s svojo politiko, bi bilo treba ustrezno dokumentirati, da se omogočijo naknadna preverjanja.
67. Kadar je stranka skupina dveh ali več fizičnih oseb in v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo zastopnik ni predviden, bi morala politika ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi določati, od koga se bodo zbirale potrebne informacije in kako se bo

izvedla ocena ustreznosti. Stranke bi morale biti ustrezno obveščene o pristopu ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi (kot je določen v njegovi politiki) in vplivu tega pristopa na način izvajanja ocene ustreznosti v praksi.

68. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi lahko po možnosti razmislili o pristopih, kot sta naslednja: (a) lahko bi se odločili, da pozovejo skupino dveh ali več fizičnih oseb, naj imenuje zastopnika, ali (b) lahko bi razmislili o zbiranju informacij o vsaki posamezni stranki in oceni ustreznosti za vsako posamezno stranko.

Poziv skupini dveh ali več fizičnih oseb, naj imenuje zastopnika

69. Če se skupina dveh ali več fizičnih oseb dogovori, da bo imenovala zastopnika, se lahko uporabi enak pristop, kot je opisan v odstavku 64 zgoraj: znanje in izkušnje so znanje in izkušnje zastopnika, finančni položaj in naložbeni cilji pa so finančni položaj in naložbeni cilji osnovnih strank. Tako imenovanje bi bilo treba izvesti v pisni obliki in v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo, zadevni ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi pa bi ga moral evidentirati. Stranke, ki so del skupine, bi bilo treba jasno in pisno seznaniti z vplivom, ki ga lahko ima dogovor med strankami glede zaščite njihovih interesov.
70. Vendar bi se lahko s politiko ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi zahtevalo, da se osnovne stranke dogovorijo o svojih naložbenih ciljih.
71. Če imajo udeležene stranke težave pri določitvi oseb, od katerih bi bilo treba zbrati informacije o znanju in izkušnjah, ali podlage za določitev finančnega položaja za namene ocene ustreznosti ali pri opredelitvi svojih naložbenih ciljev, bi moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejeti najprevidnejši pristop, pri katerem bi ustrezno upošteval informacije o osebi z najmanj znanja in izkušnjami, najšibkejšim finančnim položajem ali najbolj konservativnimi naložbenimi cilji. Druga možnost je, da se v politiki ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi določi tudi, da v takem primeru ne bo mogel zagotoviti svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali biti previdni vsaj takrat, kadar obstaja znatna razlika v ravni znanja in izkušenj ali finančnem položaju različnih strank, ki so del skupine.

Zbiranje informacij o vsaki posamezni stranki in ocenjevanje ustreznosti za vsako posamezno stranko

72. Kadar se ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi odloči, da bo zbral informacije in ocenil ustreznost za vsako posamezno stranko, ki je del skupine, in če obstajajo precejšnje razlike med značilnostmi teh posameznih strank (na primer, če bi jih ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi razvrstil v različne naložbene profile), se pojavi vprašanje, kako zagotoviti doslednost zagotovljenega svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev ob upoštevanju kriptosredstev ali portfelja te skupine strank. V takem primeru je lahko določeno kriptosredstvo primerno za eno stranko, ki je del skupine, ne pa za drugo. V politiki ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi bi moralo biti jasno določeno, kako bo ravnal v takšnih primerih. Tudi v tem primeru bi moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejeti najprevidnejši pristop z upoštevanjem informacij o stranki, ki je del skupine in ima najmanj znanja in izkušenj, najšibkejši

finančni položaj ali najbolj konservativne naložbene cilje. Druga možnost je, da se v politiki ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi določi tudi, da v takem primeru ne bo mogel zagotoviti svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev. V tem okviru je treba poudariti, da zbiranje informacij o vseh strankah, ki so del skupine, in upoštevanje – za namene ocene – povprečnega profila ravni znanja in kompetentnosti vseh strank najverjetneje ne bi bilo skladno s splošnim načelom iz uredbe MiCA, da ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi delujejo v najboljšem interesu strank.

5.7 Ureditve, potrebne za razumevanje kriptosredstev (smernica 7)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(10) uredbe MiCA.

73. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali imeti vzpostavljene ustrezne politike in postopke za zagotovitev, da razumejo značilnosti, naravo in lastnosti, vključno s stroški in tveganji, storitev v zvezi s kriptosredstvi in kriptosredstev, izbranih za svoje stranke, ter da ob upoštevanju stroškov in kompleksnosti ocenijo, ali enakovredne storitve v zvezi s kriptosredstvi ali kriptosredstva ustrezajo profilu njihove stranke.
74. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali sprejeti zanesljive in objektivne postopke, metodologije in orodja, ki jim omogočajo, da ustrezno upoštevajo različne značilnosti in ustrezne dejavnike tveganja (kot so kreditno tveganje, tržno tveganje, likvidnostno tveganje⁹, operativno tveganje, vključno s tveganjem vdora v računalniški sistem itd.) vsakega kriptosredstva, ki ga lahko priporočijo ali vanj vložijo v imenu strank. Upoštevanje ravni „kompleksnosti“ produktov je izjemno pomembno, zato bi jo bilo treba povezati z informacijami o stranki (zlasti glede njenega znanja in izkušenj).
75. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali sprejeti postopke za zagotovitev, da so informacije, ki se uporabljajo za razumevanje in pravilno razvrščanje kriptosredstev, vključenih v njihovo ponudbo produktov, zanesljive, točne, dosledne in posodobljene. Pri sprejemanju takih postopkov bi morali upoštevati različne značilnosti in naravo obravnavanih kriptosredstev.
76. Poleg tega bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi pregledati uporabljene informacije, da bi lahko upoštevali vse pomembne spremembe, ki bi lahko vplivale na razvrstitev produkta. To je zlasti pomembno glede na stalni razvoj in vse večjo hitrost trgov kriptosredstev.

---

⁹ Zlasti je pomembno, da ugotovljeno likvidnostno tveganje ni uravnoteženo z drugimi kazalniki tveganja (kot so na primer kazalniki, sprejeti za oceno kreditnega tveganja/tveganja nasprotne stranke in tržnega tveganja). Razlog za to je, da je treba likvidnostne značilnosti kriptosredstev primerjati z informacijami o strankini pripravljenosti, da kriptosredstvo poseduje določeno obdobje, tj. tako imenovano „obdobje posedovanja“.

5.8 Ureditve, potrebne za zagotovitev ustreznosti kriptosredstev ali storitev v zvezi s kriptosredstvi (smernica 8)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(1), (10), (11) in (12) uredbe MiCA.

77. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali za iskanje primernih naložb in storitev za stranke vzpostaviti politike in postopke za zagotovitev, da se dosledno upoštevajo:
- vse razpoložljive informacije o stranki, potrebne za oceno, ali sta kriptosredstvo ali storitev primerna zanjo, vključno s trenutnim naložbenim portfeljem stranke (in razporeditvijo sredstev v tem portfelju, ki ne bi smela biti omejena zgolj na razporeditev kriptosredstev);
  - vse bistvene značilnosti kriptosredstev in storitev, obravnavanih v oceni ustreznosti, vključno z vsemi zadevnimi tveganji in morebitnimi neposrednimi ali posrednimi stroški za stranko.
78. Ponudnike storitev v zvezi s kriptosredstvi je treba opozoriti, da ocena ustreznosti ni omejena na priporočila za nakup kriptosredstva. Vsako priporočilo mora biti primerno, ne glede na to, ali gre na primer za priporočilo za nakup, posedovanje ali prodajo kriptosredstva ali odsvetovanje le-teh.
79. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki se v postopku ocenjevanja ustreznosti zanašajo na orodja (kot so modelni portfelji, programska oprema za razporeditev sredstev ali orodje za določanje profila tveganja za potencialne naložbe), bi morali imeti ustrezne sisteme in kontrole za zagotovitev, da orodja ustrezajo svojemu namenu in dajejo zadovoljive rezultate.
80. V zvezi s tem bi morala biti orodja zasnovana tako, da upoštevajo vse pomembne posebnosti posamezne stranke ali kriptosredstva. Tako na primer orodja, ki zgolj na splošno razvrščajo stranke ali kriptosredstva, ne ustrezajo temu namenu.
81. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi bi moral vzpostaviti politike in postopke, ki mu omogočajo zagotoviti med drugim, da:
- se pri svetovanju o kriptosredstvih in storitvah upravljanja portfeljev kriptosredstev, ki jih opravlja za stranko, upošteva ustrezna stopnja razpršitve tveganja, vključno v zvezi z vrsto instrumentov v portfelju (kriptosredstva, finančni instrumenti itd.);
  - stranka ustrezno razume razmerje med tveganjem in donosom, tj. neizogibno nizko izplačilo pri netveganih naložbah, pomen časovnega okvira pri tem razmerju in vpliv stroškov na naložbe;
  - finančni položaj stranke omogoča financiranje kriptosredstev in da lahko stranka krije morebitne izgube, ki izhajajo iz naložb;

- se pri vsakem osebnem priporočilu ali poslu, sklenjenem v okviru svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev kriptosredstev, kadar gre za nelikviden produkt, upošteva, kako dolgo je stranka pripravljena posedovati naložbo, in
  - se prepriča, da bi kakršno koli nasprotje interesov negativno vplivalo na kakovost ocene ustreznosti.
82. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi bi moral pri odločanju o metodologiji, ki jo je treba sprejeti za izvedbo ocene ustreznosti, upoštevati tudi vrsto in značilnosti storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki jih zagotavlja, in, splošneje, svoj poslovni model.
83. Pri izvajanju ocene ustreznosti bi moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki opravlja storitev upravljanja portfeljev kriptosredstev, po eni strani v skladu z drugo alineo odstavka 41 teh smernic oceniti znanje in izkušnje stranke v zvezi z vsako vrsto kriptosredstev, ki bi lahko bila vključena v njen portfelj, in vrstami tveganj, povezanih z upravljanjem njenega portfelja. Odvisno od ravni kompleksnosti zadevnih kriptosredstev, bi moral znanje in izkušnje stranke oceniti natančneje in ne le na podlagi vrste, ki ji pripada kriptosredstvo (npr. žeton, vezan na sredstvo, povezan s košarico valut na nastajajočih trgih, v primerjavi z žetonom, vezanim izključno na eno sredstvo, kot sta denimo valuti EUR in USD). Po drugi strani pa se lahko glede na finančni položaj in naložbene cilje stranke ocena ustreznosti glede vpliva kriptosredstev in poslov izvede na ravni strankinega portfelja kot celote. Če je v dogovoru o upravljanju portfeljev dovolj podrobno opredeljena naložbena strategija, ki je primerna za stranko glede na merila ustreznosti, opredeljena v uredbi MiCA, in jo bo ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi upošteval, bi se lahko v praksi ocena ustreznosti naložbenih odločitev izvedla ob upoštevanju naložbene strategije, kot je opredeljena v dogovoru o upravljanju portfeljev, strankin portfelj kot celota pa bi moral odražati to dogovorjeno naložbeno strategijo. Kadar ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi izvede oceno ustreznosti na podlagi upoštevanja strankinega portfelja kot celote v okviru svetovanja o kriptosredstvih, to pomeni, po eni strani, da bi bilo treba raven znanja in izkušenj stranke oceniti v zvezi z vsakim posameznim kriptosredstvom in tveganji, povezanimi z zadevnim poslom. Po drugi strani pa se lahko glede na finančni položaj in naložbene cilje stranke ocena ustreznosti glede vpliva produkta in posla izvede na ravni strankinega portfelja.
84. Kadar ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi izvede oceno ustreznosti na podlagi upoštevanja strankinega portfelja kot celote, bi moral zagotoviti ustrezno stopnjo razpršitve v strankinem portfelju, pri čemer bi moral upoštevati izpostavljenost strankinega portfelja različnim finančnim tveganjem (geografska izpostavljenost, valutna izpostavljenost itd.). Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali biti še posebno previdni glede kreditnega tveganja: zlasti bi bilo treba upoštevati izpostavljenost strankinega portfelja enemu samemu izdajatelju ali izdajateljem, ki so del iste skupine. Če je portfelj stranke osredotočen na produkte, ki jih izdaja isti subjekt (ali subjekti iz iste skupine), lahko stranka v primeru neizpolnitve obveznosti tega subjekta izgubi tudi celotno naložbo.
85. Za zagotovitev doslednosti ocenjevanja ustreznosti, ki se izvaja z avtomatiziranimi orodji (tudi če interakcija s strankami ne poteka prek avtomatiziranih sistemov), bi morali

ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi redno spremljati in testirati algoritme, na katerih temelji določanje ustreznosti priporočenih poslov ali poslov, izvedenih v imenu strank. Pri opredelitvi takšnih algoritmov bi morali upoštevati naravo in značilnosti kriptosredstev in storitev, vključenih v svojo ponudbo strankam. Zlasti bi morali vsaj:

- oblikovati ustrezno dokumentacijo o zasnovi sistema, v kateri so jasno navedeni namen, področje uporabe in zasnova algoritmov. Drevesa odločanja ali pravila za odločanje bi morala biti del te dokumentacije, kadar je to ustrezno;
  - dokumentirati strategijo testiranja, ki pojasnjuje obseg testiranja algoritmov. To bi moralo vključevati načrte testiranja, primere testiranja, rezultate testiranja, reševanje napak (če je ustrezno) in končne rezultate testiranja;
  - imeti na voljo ustrezne politike in postopke za upravljanje morebitnih sprememb algoritma, vključno s spremljanjem in beleženjem takšnih sprememb. To pomeni, da so vzpostavljeni varnostni mehanizmi za spremljanje in preprečevanje nepooblaščenega dostopa do algoritma;
  - pregledati in posodobiti algoritme za zagotovitev, da odražajo vse pomembne spremembe (npr. spremembe na trgu in spremembe veljavne zakonodaje), ki bi lahko vplivale na njihovo učinkovitost;
  - imeti vzpostavljene politike in postopke, ki omogočajo odkrivanje napak v algoritmu in njihovo ustrezno obravnavanje, vključno na primer z začasno prekinitvijo svetovanja, če bi lahko bilo zaradi te napake svetovanje neprimerno in/ali bi kršilo zadevno zakonodajo/ureditev;
  - imeti na voljo ustrezne vire, vključno s človeškimi in tehnološkimi viri, za spremljanje in nadzorovanje delovanja algoritmov z ustreznim in pravočasnim pregledom zagotavljenega svetovanja ter
  - imeti vzpostavljen ustrezen notranji postopek potrjevanja, da se zagotovi upoštevanje zgoraj navedenih ukrepov.
86. Kadar se svetovanje o kriptosredstvih ali upravljanju portfeljev kriptosredstev v celoti ali delno zagotavlja prek avtomatiziranega ali delno avtomatiziranega sistema, bi moral biti ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi, ki zagotavlja storitev, še naprej odgovoren za izvedbo ocene ustreznosti, odgovornost pa se zaradi uporabe elektronskega sistema pri zagotovitvi osebnega priporočila ali odločitve o trgovanju ne zmanjša.

5.9 Stroški in kompleksnost enakovrednih produktov (smernica 9)

Upoštevena zakonodaja: člen 81(1), (10) in (12) uredbe MiCA.

87. Politike in postopki glede ustreznosti bi morali zagotavljati, da se, preden ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi sprejme odločitev o kriptosredstvih, ki jih bo priporočil ali vložil v portfelj, ki ga upravlja v imenu stranke, izvede temeljita ocena drugih možnosti namesto kriptosredstev in storitev v zvezi s kriptosredstvi, pri čemer se upoštevajo stroški in kompleksnost produktov.
88. Ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi bi moral imeti vzpostavljen postopek za ocenjevanje razpoložljivih kriptosredstev, ki so med seboj „enakovredna“ v smislu ustrezanja potrebam in okoliščinam stranke, kot so kriptosredstva s podobnimi ciljnimi strankami ter podobnim profilom tveganja in donosa, pri čemer bi se upoštevala narava storitve, poslovni model in vrsta kriptosredstev, ki se zagotavljajo.
89. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali pri opredeljevanju stroškovnega dejavnika upoštevati vse stroške in dajatve, zajete v ustreznih določbah člena 81(4) uredbe MiCA. Kar zadeva kompleksnost, bi se morali sklicevati na merila iz smernice 7 zgoraj. Za ponudnike storitev v zvezi s kriptosredstvi z omejenim naborom kriptosredstev ali tiste, ki priporočajo eno vrsto kriptosredstva, pri katerih bi lahko bilo ocenjevanje „enakovrednega“ kriptosredstva omejeno, je pomembno, da so stranke v celoti seznanjene s takimi okoliščinami. V zvezi s tem je zlasti pomembno, da stranke prejmejo ustrezne informacije o tem, kako omejen je nabor ponujenih kriptosredstev, v skladu s členom 81(2), točka (b), uredbe MiCA¹⁰.
90. Kadar ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi uporablja strategije skupnega portfelja ali predloge vzorčnih naložb, ki se uporabljajo za različne stranke z enakim naložbenim profilom (kot ga določi ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi), bi se lahko ocena stroškov in kompleksnosti za „enakovredna“ kriptosredstva izvedla na višji ravni in centralno (na primer v odboru za naložbe ali katerem koli drugem odboru, ki določa strategije skupnega portfelja ali predloge vzorčnih naložb), čeprav bo moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi še vedno za vsako stranko posebej zagotoviti, da so izbrana kriptosredstva ustrezna zanjo in ustrezajo njenemu profilu.
91. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali biti sposobni utemeljiti primere, v katerih izberejo ali priporočijo kriptosredstvo, ki je dražje ali kompleksnejše od enakovrednega kriptosredstva, pri čemer je treba upoštevati, da se lahko pri postopku izbire produktov v okviru svetovanja o kriptosredstvih ali upravljanja portfeljev upoštevajo tudi dodatna merila (na primer razpršitev portfelja, likvidnost ali stopnja tveganja). Te odločitve bi morali dokumentirati in voditi njihovo evidenco, saj bi morali nadzorni organi v okviru ponudnika storitev v zvezi s kriptosredstvi tem odločitvam nameniti posebno pozornost. Izvajati bi se morali notranji pregledi zadevne dokumentacije. Pri svetovanju o kriptosredstvih bi se lahko ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi iz posebnih, dobro

---

¹⁰ V skladu z uredbo MiCA se torej od ponudnikov storitev v zvezi s kriptosredstvi ne pričakuje, da bodo obravnavali celoten nabor možnosti kriptosredstev, ki obstajajo na trgu, da bi upoštevali smernico 7.

opredeljenih razlogov odločili tudi, da bodo stranko obvestili o odločitvi, da se izbere dražje in kompleksnejše kriptosredstvo.

5.10 Stroški in koristi zamenjave naložb (smernica 10)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(1), (10) in (12) uredbe MiCA.

92. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali v okviru politik in postopkov za oceno ustreznosti opraviti analizo stroškov in koristi zamenjave, tako da bi bili razumno sposobni dokazati, da so pričakovane koristi zamenjave večje od stroškov.
93. Za namene te smernice se naložbene odločitve, kot je ponovno uravnoteženje upravljanega portfelja v primeru „pasivne strategije“ za posnemanje indeksa (kot je dogovorjeno s stranko), navadno ne štejejo za zamenjavo. Da bi se izognili dvomu, se vsak posel, pri katerem se ti pragovi ne ohranjajo, šteje za zamenjavo.
94. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali upoštevati vse potrebne informacije, da bi lahko izvedli analizo stroškov in koristi zamenjave, tj. oceno prednosti in slabosti obravnavanih novih kriptosredstev. Pri opredeljevanju stroškovne razsežnosti bi morali upoštevati vse stroške in dajatve, zajete v ustreznih določbah člena 81(4) uredbe MiCA. V tem okviru bi lahko bili ustrezni vsi denarni in nedenarni dejavniki stroškov in koristi. Ti lahko na primer vključujejo:
  - pričakovani neto donos predlaganega nadomestnega posla (pri čemer se upoštevajo tudi možni vnaprejšnji stroški, ki jih plačajo stranke) v primerjavi s pričakovanim neto donosom obstoječe naložbe (pri čemer bi se morali upoštevati tudi izstopni stroški strank v primeru prenehanja vlaganja v kriptosredstvo, ki ga že imajo v portfelju);
  - spremembo okoliščin in potreb stranke, kar je lahko razlog za razmišljanje o zamenjavi, npr. potreba po kratkoročni likvidnosti zaradi nepričakovanega in nenačrtovanega družinskega dogodka;
  - spremembo značilnosti kriptosredstev in/ali tržnih okoliščin, ki so lahko razlog za razmišljanje o zamenjavi v portfeljih strank, npr. če kriptosredstvo zaradi tržnih gibanj postane nelikvidno;
  - koristi za strankin portfelj zaradi zamenjave, kot so (i) povečanje razpršitve portfelja (glede na geografsko območje, vrsto kriptosredstva, vrsto izdajatelja itd.); (ii) povečana usklajenost profila tveganja portfelja s strankinimi cilji tveganja; (iii) povečana likvidnost portfelja ali (iv) zmanjšano celokupno kreditno tveganje portfelja.

95. Pri svetovanju o kriptosredstvih bi bilo treba v poročilo o ustreznosti¹¹, ki ga mora ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi predložiti stranki pred sklenitvijo posla, vključiti jasno pojasnilo, ali so koristi priporočene zamenjave večje od njenih stroškov ali ne.
96. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi tudi morali sprejeti sisteme in kontrole za spremljanje tveganja izogibanja obveznosti ocene stroškov in koristi priporočene zamenjave, na primer kadar nasvetu za prodajo kriptosredstva sledi nasvet za poznejši nakup drugega kriptosredstva (npr. nekaj dni pozneje), vendar sta bila oba posla dejansko od začetka tesno povezana.
97. Kadar ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi uporablja strategije skupnega portfelja ali predloge vzorčnih naložb, ki se uporabljajo za različne stranke z enakim naložbenim profilom (kot ga določi ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi), bi se lahko analiza stroškov in koristi zamenjave izvedla na višji ravni kot na ravni posamezne stranke ali posameznega posla. Natančneje to pomeni, da bi se lahko v primeru, ko se o zamenjavi odloči centralno, na primer v odboru za naložbe ali katerem koli drugem odboru, ki določa strategije skupnega portfelja ali predloge vzorčnih naložb, analiza stroškov in koristi izvedla na ravni tega odbora. Če se o takšni zamenjavi odloči centralno, bi analiza stroškov in koristi, ki se izvede na tej ravni, običajno veljala za vse primerljive portfelje strank, ne da bi se izvedla ocena za vsako posamezno stranko. V takšnem primeru bi lahko ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi na ravni ustreznega odbora tudi določil, zakaj se sprejeta zamenjava za določene stranke ne bo izvedla. Čeprav bi bilo analizo stroškov in koristi v takšnih primerih mogoče izvesti na višji ravni, bi moral ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi kljub temu imeti vzpostavljene ustrezne kontrole za preverjanje, da določene stranke nimajo posebnih značilnosti, zaradi katerih bi bila potrebna ločena raven analize.
98. Kadar se upravljavec portfelja zaradi posebnih naložbenih potreb stranke z njo dogovori za bolj prilagojeno pooblastilo in naložbeno strategijo, bi bilo treba v nasprotju z zgoraj navedenim analizo stroškov in koristi zamenjave izvesti na ravni stranke.
99. Če upravljavec portfelja meni, da bi bilo treba sestavo ali parametre portfelja spremeniti na način, ki ga pooblastilo, dogovorjeno s stranko, ne dopušča, bi se moral ne glede na zgoraj navedeno o tem pogovoriti s stranko in pregledati ali izvesti novo oceno ustreznosti, da se dogovori o novem pooblastilu.

5.11 Usposobljenost osebja (smernica 11)¹²

Upoštevna zakonodaja: člen 68(5) in člen 81(7) uredbe MiCA.

100. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi morajo zagotoviti, da ima osebje, ki je vključeno v bistvene vidike postopka ocenjevanja ustreznosti, ustrezno raven veščin, znanja in strokovnosti v zvezi s kriptosredstvi in storitvami v zvezi s kriptosredstvi.

---

¹¹ Poročilo o ustreznosti iz člena 81(13) uredbe MiCA.

¹² V skladu s pooblastilom iz člena 81(15), točka (a), uredbe MiCA bo organ ESMA pozneje izdal splošnejše smernice o merilih za oceno znanja in kompetenc v skladu s členom 81(7) uredbe MiCA.

101. Osebe bi morale razumeti vlogo, ki jo ima v postopku ocenjevanja ustreznosti, ter imeti potrebne veščine, znanje in strokovnost, vključno z zadostnim poznavanjem ustreznih regulativnih zahtev in postopkov, da lahko izpolnjuje svoje odgovornosti.
102. Osebe bi morale imeti potrebno znanje in kompetence, tudi v zvezi z oceno ustreznosti. V ta namen bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi osebu zagotoviti ustrezno usposabljanje.
103. Tudi drugo osebe, ki nima neposrednega stika s strankami, vendar kakor koli drugače sodeluje pri oceni ustreznosti, bi morale imeti potrebne veščine, znanje in strokovnost, ki se zahtevajo glede na njihovo konkretno vlogo v postopku ocenjevanja ustreznosti. To se lahko na primer nanaša na oblikovanje vprašalnikov, opredelitev algoritmov za oceno ustreznosti ali druge vidike, potrebne za izvedbo ocene ustreznosti in preverjanje skladnosti z zahtevami glede ustreznosti.
104. Kadar je ustrezno, bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi pri uporabi avtomatiziranih orodij (vključno s hibridnimi orodji) zagotoviti, da njihovo osebe, ki sodeluje pri dejavnostih, povezanih z opredelitvijo teh orodij:
  - ustrezno razume tehnologijo in algoritme, ki se uporabljajo za zagotavljanje digitalnega svetovanja (zlasti je sposobno razumeti logiko, tveganja in pravila za algoritme, na katerih temelji digitalno svetovanje), ter
  - je sposobno razumeti in pregledati digitalne/avtomatizirane nasvete, ustvarjene z algoritmi.

6 Smernice o obliki rednega poročila za upravljanje portfeljev kriptosredstev

6.1 Trajni nosilec podatkov (smernica 1)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(14) uredbe MiCA.

105. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali vsaki taki stranki zagotoviti redno poročilo iz člena 81(14) uredbe MiCA v elektronski obliki, ki je tudi trajni nosilec podatkov.
106. Tak nosilec podatkov bi moral stranki omogočati, da (i) shrani informacije, ki so naslovljene osebno nanjo, na način, da so ji dostopne za poznejšo uporabo, in za obdobje, ki je ustrezno za namene teh informacij, ter (ii) nespremenjeno reprodukcijo shranjenih informacij.

6.2 Dostop do spletnega sistema (smernica 2)

Upoštevna zakonodaja: člen 81(14) uredbe MiCA.

107. Za namene člena 81(14), drugi pododstavek, uredbe MiCA bi morali ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi zagotoviti, da:
  - se spletni sistem, do katerega imajo njihove stranke dostop, šteje za trajni nosilec podatkov;
  - je stranka elektronsko obveščena o tem, kje in kako je mogoče dostopati do informacij (na primer, če je spletni sistem spletno mesto, bi bilo treba stranki sporočiti naslov spletnega mesta in stran spletnega mesta, na kateri je mogoče dostopati do informacij);
  - je stranka je obveščena, ko je na voljo novo redno poročilo, in
  - so informacije stalno dostopne prek tega spletnega sistema in toliko časa, kolikor naj bi ga stranka razumno potrebovala za pregled teh informacij.

6.3 Vsebina rednega poročila (smernica 3)

Upoštevena zakonodaja: člen 81(14) uredbe MiCA.

108. Za zagotovitev, da stranke pridobijo pošten in uravnotežen pregled izvedenih dejavnosti in donosnosti portfelja ter tega, kako izvedene dejavnosti ustrezajo preferencam in ciljem, ter posodobljene informacije o oceni ustreznosti v poročevalskem obdobju, bi morale redno poročilo vključevati vsaj:
- poročilo o vsebini in vrednotenju portfelja, vključno s podrobnimi podatki o vsakem kriptosredstvu, njegovi tržni vrednosti ali pošteni vrednosti, če tržna vrednost ni na voljo, in stanju denarnih sredstev na začetku in koncu poročevalskega obdobja;
  - donosnost portfelja v poročevalskem obdobju, vključno z vsemi žetoni, prejetimi brezplačno za neprekinjeno delovanje mehanizmov soglasja blokovne verige „dokazilo o delu“ in „dokazilo o deležništvu“ (nagrade za deležništvo);
  - skupni znesek opravnin in dajatev v poročevalskem obdobju, pri čemer se po postavkah razčlenijo vsaj skupne opravnine za upravljanje in skupni stroški, povezani z izvršitvijo, kar vključuje, če je relevantno, izjavo, da bo na zahtevo pripravljena tudi natančnejša razčlenitev;
  - primerjavo uspešnosti v obdobju, zajetem v poročilu, z referenčnim merilom za uspešnost (če obstaja), dogovorjenim med ponudnikom storitev v zvezi s kriptosredstvi in stranko;
  - glavne značilnosti vsakega posla, izvedenega v obdobju;
  - pojasnilo, kako dejavnosti ali nedejavnost ustrezajo preferencam, ciljem in drugim značilnostim stranke.
109. Ponudniki storitev v zvezi s kriptosredstvi bi morali tudi navesti datum zadnje ocene ustreznosti ali njenega pregleda in, če je ustrezno, podlago, na kateri je bila nazadnje posodobljena (npr. nove informacije, ki jih je predložila stranka in zaradi katerih se je spremenil profil stranke, nova merila, ki jih uporablja ponudnik storitev v zvezi s kriptosredstvi).